

Sakari Smeds /skl: Lakialoite laiksi tuloverolain 57 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitän, että 30 päivänä joulukuuta 1992 voimaan tullutta tuloverolain (1535/1992) 57 §:ää, joka koskee lahjoitusvähennystä, muutetaan niin, että siihen lisätään uusi momentti, jonka nojalla sekä yksityiset ihmiset että yhteisöt voivat vähentää tulostaan kehitysyhteistyöhön, lähialueyhteistyöhön ja kotimaiseen humanitaariseen avustustyöhön tehdyt lahjoitukset. Lahjoitusvähennyksen alaraja olisi yksityishenkilöillä 500 markkaa ja yläraja 15 000 markkaa. Yhteisöjen lahjoitusvähennys noudattaisi nykyisessä laissa säädettyjä markkamääriä suomalaisen

kulttuuriperinteen, tieteen ja taiteen tukemisen osalta, eli alaraja olisi 5 000 markkaa ja yläraja 150 000 markkaa. Lakimuutoksen yhteydessä tulisi muuttaa lain nojalla annettua asetusta (1551/1992), jolla säädetään mm. lahjoituksen saajien nimeämismenettelystä sekä verovapauslautakunnasta. Olisi perusteltua että nykyisellään nelijäsenistä verovapauslautakuntaa täydennettäisiin ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston virkamiehellä sekä esimerkiksi Kirkon ulkomaanavun ehdottamalla asiantuntijajäsenellä.

PERUSTELUT

Suomen valtion kehitysyhteistyömäärärahat ovat laskeneet 1990-luvulla noin kahdella miljardilla markalla. Ensi vuoden arvioitu taso on 0,36 % bruttokansantuotteestamme. Hallituksen viime vuonna tekemän periaatepäätöksen mukaan tavoitteena on, että kehitysyhteistyömenot olisivat 0,4 prosenttia vuonna 2000. Tämän mukaan YK:n asettama tavoitetaso eli 0,7 % bruttokansantuotteesta ei siis ole näköpiirissäkään. Ennen kehitysavun leikkauksia Suomi oli merkittävä tukija mm. YK:n alaisille ohjelmille ja on nyt pudonnut kehitysyhteistyömäärärahoissa OECD-maiden keskitasolle. Tilanne kehitysavun suhteen on siis dramaattisesti muuttunut, ja lahjoitusvähennys lisäisi kehitysyhteistyön resursseja.

Lahjoitusvähennykset mm. kehitysyhteistyöhön ja humanitaariseen avustustoimintaan poistettiin verolaeista vuonna 1989. Tuolloin elettiin nousukautta myös kehitysyhteistyömääräraho-

jen osalta. Lahjoitusvähennysten karsimisen yhteydessä yhteisöille jätettiin kuitenkin oikeus vähentää tulostaan suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämiseen, tieteen ja taiteen tukemiseen annettavia lahjoituksia. Nämäkin ovat arvokkaita asioita, ja koska vähennysoikeus on merkittävä kannustin, tulisi se palauttaa kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun lahjoituksiin sekä lisäksi myöntää lähialueyhteistyöhön annettaviin lahjoituksiin. Näin kannustettaisiin suomalaisia laaja-alaiseen yhteisvastuuseen. Lahjoitusvähennys lisäisi lahjoituksia ja tukisi merkittävästi kansalaisjärjestöjen työtä sekä antaisi mahdollisuuksia uusienkin projektien aloittamiseen.

Vähennysoikeus antaisi kehitys- ja lähialueyhteistyölle myönteisen ja kannustavan signaalin. Kansalaisjärjestöjen työ kehitysmaissa kohdentuu yleensä hyvin ruohonjuuritason tarpeisiin. Suomen sukulaiskansojen avustaminen Inkerinmaalla ja Karjalassa sekä humanitaarisiin tarpei-

siin vastaaminen Pietarissa ovat keskeinen haaste lähialueillamme. Avustustyötä tekevät monet vakiintuneet ja luotettavat järjestöt, kuten Kirkon ulkomaanapu, Suomen Punainen Risti ja Suomen Vapaa Ulkolähetys.

Laman myötä sekä yhteiskunta että monet kansalaiset joutuivat suuriin talousvaikeuksiin, ja näin myös monien kansalaisjärjestöjenkin rahoituspohja kaventui. Suurtyöttömyys ja yksityisten ihmisten velkaantuminen ovat synnyttäneet erilaisia auttamismuotoja työttömille ja vähävaraisille Pelastusarmeijassa, monissa seurakunnissa ja järjestöissä. Hyvinvointiyhteiskunta on saanut voimakasta tukea ns. kolmannelta

sektorilta. Kolmannen sektorin mahdollisuudet uusien työpaikkojen luomisessa ovat merkittäviä, ja tämä on myös julkisessa keskustelussa huomioitu. Sekä presidentti että hallitus ovat voimakkaasti puhuneet yhteisvastuullisuuden puolesta. Lahjoitusten verovähennysoikeus tuki tästä tavoitetta ja kannustaisi suomalaisia konkreettiseen yhteisvastuuseen ja auttamiseen. Siksi toivon, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 57 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 57 §:ään uusi 3 kohta ja uusi 2 momentti, seuraavasti:

57 §

Lahjoitusvähennys

Yhteisö saa asetuksella tarkemmin säädettyä tavalla vähentää tulostaan:

— — — — —
3) vähintään 5 000 markan ja enintään 150 000 markan suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty Suomen valtiolle, taikka verohallituksen nimeämälle suomalaiselle kansalaisjärjestölle, uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen toimielimelle, säätiölle taikka yhdistykselle käytettäväksi kehitysyhteistyötä, lähialueyhteistyötä tai Suomessa tapahtuvaa humanitaarista avustustoimintaa edistävään tarkoitukseen.

Verovelvollinen saa asetuksella tarkemmin säädettyä tavalla vähentää tulostaan vähintään 500 markan ja enintään 15 000 markan suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty Suomen valtiolle taikka verohallituksen nimeämälle suomalaiselle kansalaisjärjestölle, uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen toimielimelle, säätiölle taikka yhdistykselle käytettäväksi kehitysyhteistyötä, lähialueyhteistyötä tai Suomessa tapahtuvaa humanitaarista avustustoimintaa edistävään tarkoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1997

Sakari Smeds /skl